

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jan Müller**
Fyrirtakastjóri: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Blæðfólk: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórtinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Justinus Eidesgaard**

Útgevri: **P/I Sosialurin**
Uppseting: **P/I Sosialurin**
Prent: **P/I Pressan 1981**

Bústaður: **Argjavegl 26**
Argjum
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postmoga 76**
110 Tórshavn
Telefax: **14720**

Tví-eggjað svørð

Oddagrein Sosialurín meinar

VAGS býur á gravarbakkanum. Hetta er tann fatan og tann kensla tú fær, tá tú í fjølmiðlunum fylgir gongdini í hesi fyrr so stoltu bygd. Í Vági er alt á gosi, nú Fiskavirking hevur avgjørt at stonkja einasta stóra arbeiðspláss-ið, fiskavirk-ið. Vágbingar vilja ikki góðtaka hetta, tí teir meta seg hava rætt til eitt líkinda arbeiðspláss - ikki minst nú fleiri av verandi tingmonnum úr oynni koma úr Vági.

VIT skilja væl, at vágbingar eru uppøstir. Tað sigur seg sjálvt, at eitt pláss, sum hevur verið í so stórum blóma sum Vágur, góðtekur ikkiuttan víðari, at alt virksemd doyrt út. Fólk vil sjálvandi stríðast til tað síðsta fyrri at varðveita sitt eigna.

FISKAVERKING fær stóran part av skyldini fyrstøðuni. Men hesum visir stjórn aftur. Hann sigur, at politikararnir hava einki lært av skeivleikunum í 80-unum. Tað, sum hendir í lötuni, er helst tað, at so stórt trýst er lagt á suðriartingmenninar, at ganga teir ikki krøvunum frá vágbingum á møti, so eru teirradagar helst taldir. Valið hjá politikarunum er tí, antin at lurta eftir sínum veljarum ella eisini síni egnu sanntøring. Hyggja vit at gongdini í Føroyum hesi seinastu 20 árin. er greitt, at politikararnir hava í nærum einum og øllum gjørt tað, sum veljararnir hava kravt av teimum. Tær góðu tíðirnar hava so eisini gjørt, at politikararnir hava roynt at yvirbjóða hvør annan við at lova meira og meira.

NÚ er stóðan so tann, at politikararnir hava einki at yvirbjóða við. Kassin er tómur. Eftir standa veljararnir - íbúgvvarnir - við sínum krøvum til somu politikarar um eitt minsta mark av arbeiði. Teir hava verið vanir við at krøvini eru gingin á møti. Nú tað stendur um "lív" duga teir sjálvandi ikki at skilja, at eingin lurtar. Spurningurin er tí, hvat hesir somu politikarar vilja og kunnu. Hetta fara vit helst at hoyra meira um komandi dagar, tí neyvur tora teir bara at lata standa til. Vit fara kanska at siggjahóttanir frá somu politikarum móti samgonguni, og kanska fer hon um koll av somu orsök. Tá hava vit eina stóðu, su mong hava borið ótta fyrri, eina stóðu, sum kann enda við anarki og móguliga við, at danir antin taka heilt yvir ella sleppa endanum heilt.

ØLL eru vit góð við Vág. Sangurin um Vágs bygd, sum so oftani hevur tendrað onkran neistan í okkum, verður framvegis sungin, men tað er mest í sambandi við kappróður ol. Syngur Vágur sín svanasong? Hvat kann geraft! Øðrumegin ásanna vit, at fría initiativ-ið við flakavirkjum á hvørjum tanga og stórari havn á hvørjum firði var skeiv gongd. Hinumegin ásanna vit eisini tað skeiva í, at alt initiativ doyrt í og við, at ein mastodontur sum Fiskavirking gerst veruleiki. Stóðan minnr ikki stórt um eitt tvíeggjað svørð.

Lesarabrøv

Oljusvans

Í sambandi við eina móguliga oljuvinnu í landinum, hevur Biofar í hyggju at fara undir eina nýggja kanning av havumhvørvinum, ið sambært stjóranum Arna Nørrevang er mett at kosta o.u. 1-2 mió. kr. Sjey navngivin oljufeløg hava longu veitt pening til verkætlanina.

Nú er 1-2 mió. kr. í oljuheiminum sum myggjabitalortur at rokna, og hóast tað fyrri mógulig framtíðar boriloyvi verður kravt eitt ávist umhvørvisgjald, so er og verður her talan um **mutur** - sama hvussu menn royna at »burturforklára« málið. Arne Nørre-

vang situr sjálvur í landsins »oljunevnd« og skuldi tí verið tann fyrsti at sagt **neittakk** til nakra tílka »gávur«. Í hvussu so er eru vit mong, ið høvdu væntað at Halgir Winther Poulsen, advokatur, ið situri somu nevnd, hevði latið við seg koma.

Tá slíkt gongur - hvat verður so tað næsta? At ávis oljufeløg líta Advokatskrivstovuni v/ Halgir Winther Poulsen upp í hendur at gera eithvørt lögfrøðiligt »millión-álit« í sambandi við eina komandi oljuvinnu í Føroyum?

Biofar við Arna Nørrevang sum undangongumanni hevur

gjørt eitt fyrirmyndarligt og heimsviðurkent kanningararbeiði av okkara havumhvørvi. Eingin ivast heldur í, at Nørrevang er botnreiðuligur og at veruligur tørvur er á teimum kanningum, hann skjýtur upp verða framarð áðrenn fyrstu boriloyvini verða veitt. Men so mikið meira átti landsstýrið tí at sagt **kortanei** til øll sløg av »gávum« frá ávisum oljufeløgum. Okkara havumhvørvi er ábyrgd landsmyndugleikanna, og siga vit »ja« til oljuvinnuna, so mugu vit eisini sjálvi rinda tað, hesi kanningararbeiði kosta. Hvussu landskassin so skal fáa hesar út-

reiðslur afturrindaðar frá teimum oljufeløgum, ið veruliga fáa boriloyvi er eitt heilt annað mál.

Føroyar fara ikki á heysin av 1-2 mió. kr., men rætta vit - so sum vit longu nú eru í ferð við at gera - ávisum oljufeløgum lítalífingur, so vita vit hvønn veg tað ber.

Tað er markleysur naivitetur at trúgva, at oljufeløgini geva nakað fyrri einki - at hesi feløg eru eitt nýtt slag av Frelsunarheri.

Tormóður Dahl

Áheitan á SvF

Tá ið landsdysturin millum Skotland og Føroyar skuldi spælast, var tað ikki stórt, at vónir um at SvF fer at senda dystin kendist í einum, men gakk. Enn einaferð noyðdest man at setast at lurta eftir teim-

um ofóru Arge bróðrunum. Hvussu ber tað til, at SvF ikki kann vísa dystin, har teir flestu føroyingar kendu næstan hvønn spælar, og sum vit gleddu okkum til skuldi spælast? Svarið er óivað tað sama

gamla, at tað kostar so nógv og sjónvarpið skal eisini spara. Jú, gaman í, men hvussu kann SvF so loyva sær at vísa Danmark-Spania og eisini Spania-Danmark? Kostaði tað onki kanska? Vit skulu jú øll verða við til at

menna okkara landslið, eisini sjónvarpið. So roynið og vísið okkum dystin Finland-Føroyar.

Ein ónógdur sjónvarpsgjaldari

Tann ótolandi upplýsingin

Okkara tíð er proppandi full við upplýsingum. Og tí kann eingin okkara, vit, ið fingur eygu og oyru og eru før fyrri at nýta hesar gávur, siga seg óvitandi.

Jú, upplýsingin er rúgvismikil. Ja, helst so rúgvismikil, at okkara samfeligsliga samvíska er í ferð við at verða órinin (immun). Og tó er tað so, at enn hava teir flestu okkara ikki heilt mist evnini til at blvína rist í grundvøll. Eitt nú tá ið estiska ferjan »Estonia« forlisti í Eystursjónum. Ristingarnar frá hesi hending vóru so mikið ógvisligar, at ikki bara skipasýnið, nei, so sanniliga eisini geisligheitin saman við politinum, vildi nú til at fyrireika um so skuldi borið á, at ein líkandi hending óvart skuldi komið á okkum, og tókk eiga teir uppiborið fyrri tað.

Tó fari eg at halda, at bæði geisligheit og polití ikki áttu at kett seg. Tørvur er á hjálp hvønn dag og tað í ólukkumát. Tá ið eg hesa ferð settist við telduna, var tað júst upplýsingin frá bløðum, útvarpi og sjónvarpi, ið skakaði mín grundvøll. Hesa ferð var tað norsk statsleiðarin, Gro Harlem Brundtland. Upplýsingin var, at Gro hevði hildið *eina sera djarva røðu á ráðstevnu í Kairo*. Hvat var tað so, henna djarva kona hevði opinberað í

Kairo? Jú, at tey í samfelagnum veikastu skuldu gerast enn veikari. Nú skuldi ikki bert í eigna landi hennara, har tað árliga verða týnd millum 15 og 20 túsund av veikastu landsmonnum hennara - barnið í móðurlívi - nei, nú skuldi heiðinskapurin, ið Ólavur kongur bardist ímóti við lívinum sum innsatsi - útsetan av barninum - fáast til at fungera aftur alheims. Nú skuldi ikki villini djórini, ella hungur beina fyrri teimum smá veiku. Nú skuldi heiðinskapurin klæðast í hvítar kitlar, steriliserað umhvørvi og stáltól við sama reinleika. Týningin og blóðbaðið skuldi krógvast burtur í tí kallað verður heilsuverkið. Har fólk skipa fyrri, ið hava avlagt lyfti um at gera alt, ið stendur í teirra makt til tess at verja lív.

Víðari røddi Gro um at tað galt lív og heilsu hjá konuni. Konan átti rættin til at velja sær yniskibørn??? Og skuldu konur ikki gerast kriminellar, máttu fosturdrápin legalisera. Gerast lóglig og tað í heilsuliga tryggum umhvørvi. Gro gjørdi fosturdráp til ein heilsuspurning. Ja, hetta skuldi vera ein liður í familjuplanleggjini. Barnið mátti ikki koma í vegin fyrri at kvinnan fekk eitt verdugt lív við útbúgving. Saman við pakistanska statsleiðaran-

um fingur vit at vita, at tær vóru valdar til at stýra londum. Ikki trongskygdum minnilutum, og moralur varð kallað kavalótir, tí fosturdráp var kent frá araldstíð. Jú, dirvi skal til at kunngera fyrri øllum heiminum, at tað, sum fyrr var »kent«, havi eg Gro og flokkur mín gjørt til lóg. ÁÁÁ tann skammleysa norðurlenska tunga. Hugvekjandi var eisini at lesa, hoyra og siggia, at harðligt mótmæli kom til hesa skammleysu røðu, og tað kom frá katolska og islamska heiminum.

Um Gro og javnaðarsosialistar hennara í Noreg fyrri bert 100 árum síðani høvdu fingið hesa lóg frama, sum teir nú eru so glaði fyrri, hevði uttan iva eingin flokkur verið til at staðið saman við henni og hennara líkum. Sosiala, figgarliga, ja, almennastøðan hevði loyvt fosturdrápi fyrri ein hóp av norsku arbeiðarafamiljum.

Jú, dirvi skal til. Ikki kunnu blóðdálkaðar hendur gera reint, so at heiðinskapins myrkur og dálkan ikki gera um seg. Í Dimmu nr. 128, týsdagin 18. okt. 1994, skrivur Beata L. Jensen um ræðuleikan, tá 5 ára gamal Silja varð funnin deyð. Undir yvirskriftini »6 ára gamlir drápsmenn« skrivur hon: Tróndheimur á gosi, fyrstu ferð, at tílkt er hent í norsku søguni, og so minnr

hon á tað, sum hendi í Onglandi fyrri ikki so langari tíð síðani, har ein 2 ára gamal drongur læt lív, steinaður til deyðis av smádreingjum. Mær rann til hugsordaktið: »Som de gamle sjunge så lære de unge«. Ella: »Sum tú sáðar, skalt tú heysta - minst til tað!« Gro Harlem Brundtland er forsætisráðharri teirra. Hon samtykkir dráp av meira enn túsund smábørnum hvønn mánað, og øll tey, ið gera vart við hetta, verða kallað myrkamenn og konur. Og vit hava fingið at vita, at Gro eigur systur, ið halda so sum hon, eisini í okkara landi.

At enda. Latíð ikki okkum koma so langt, áðrenn vit vakna. Men við virðing fyrri konuni, mammuni og í kærleika og tókk til hennara og Hansara, ið sjálvur valdi henda undurfulla veg at koma eftir inn í heim. Latum okkum vera við til at verja øll tey, ið byrjað eru at ganga inn í heiminn og gera opinlys øll tey, ið vilja steðga hesum smáu, og við valdi beina fyrri teimum. Tá fyrst kunnu vit bera kristintjóðarheiti. Tá fyrst kunnu vit vísa á merkið sum merki okkara.

Ólavur í Mittíni